

Konsten gör oss fria och levande i en osäker värld

Rotundan på Handelshögskolan.
Isak Nilson visar handelshögskolans
konstsamling för Moderna Museets
Vänner på Tisdagsklubb den 12 mars.
Foto: Felix Fagergren

Den 12 mars gick ett lämmeltåg bestående av nästan fyra hundra av Moderna Museets Vänner längs Sveavägen upp till Handelshögskolan i Stockholm. Aldrig förr hade så många besökt tisdagsklubben. Denna köldbitna kväll fylldes Handelshögskolan under närmast tumultartade former. Vad föranledde detta publikrekord? En Nobelföreläsning i ekonomi? Nej, anledningen var intresset av att erfara den konst som gömmer sig bakom Handelshögskolans monumentala ekport.

Text av Isak Nilson

Ann Lislegaard,
Oracles, Owls... Some Animals Never Sleep,
2012–2014
© Ann Lislegaard

Sedan 2015 pågår en strategisk pedagogisk satsning på samtidskonst på Handelshögskolan: SSE Art Initiative. Verksamheten inbegriper bland annat kontinuerliga visningar av videokonst; separat- och gruppställningar; en växande konstsamling, och föreläsningar för studenter, forskare och allmänheten av internationellt erkända tänkare och konstnärer. Varför har konsten en framträdande roll på denna akademiska institution som sedan 1909 har verkat för ett bättre samhällsbygge genom studier i ekonomi? Svaret får vi genom att betrakta vår omvärld och Handelshögskolans lärmål, det vill säga vad man kan förvänta sig av en utexaminerad Handelsstudent.

Digitaliseringen förändrar vår ekonomi i allt större hastighet. Den geopolitiska kartan är satt i förändring, bland annat av handelskrig och brexitörer. Klimatet stöps sakteligen om genom mänsklighetens accelererande aktivitet. Vi lever helt enkelt i en värld som karaktäriseras av osäkerhet i förhållande till framtidens möjligheter och utmaningar. Handelshögskolan

har därför tagit fasta på filosofen Ingemar Hedenius ord om att den rätt utbildade människan är den som är fri och levande i en osäker värld, och sammanfattat skolans lärmål i den engelska förkortningen FREE. F:et står för faktabaserat och vetenskapligt förhållningssätt, essentiellt i en tid där "alternativa fakta" fördunklar gränsen mellan sanna och falska utsagor. R:et står för reflekterande och självmedveten, egenskaper som krävs för att nyfikenheten närmare sig motsägsfulla samhällsfenomen och ger tryggheten att ta omdömesgilla beslut. E:et står för empatisk och kulturellt förstående, vilket möjliggör absorbering och utveckling av mångfaldens möjligheter i alltmer mångkulturella samhällen. Det sista E:et står för entreprenöriell och ansvarstagande, att kreativt kunna utmana status quo genom handlingar där ansvar tas för vilken typ av värld dessa handlingar bidrar till att skapa.

Det är just i förhållande till dessa lärmål som konstens pedagogiska roll blir fundamental. För riktigt bra konst kan genom sin estetiska sprängkraft tvinga betraktaren till reflektion över världen omkring oss och gör oss mer självmedvetna genom att träna och utvidga vår emotionella repertoar. Konsten hjälper oss därtill att nyfikenheten leva oss in i andra människors upplevelser och livssituationer, vilket kan göra oss mer empatiska och uppmuntra till en bättre kulturell förståelse. Därutöver ifrågasätter och utmanar ofta konsten föräldrade tankesätt: den hjälper oss att kreativt tänka det nya samt omfamna det oförutsedda.

Kort sagt vänner: konsten bidrar till att göra oss fria och levande i en osäker värld. □

Isak Nilson

Isak Nilson är ledamot i Moderna Museets Vänner styrelse, Research Fellow vid Handelshögskolan i Stockholm och tidigare Founding Director vid SSE Art Initiative.